

Bölüm 15

PNÖMOTORAKS VE TEDAVİ YÖNTEMLERİ

Öğr. Görevlisi Dr. Serkan UYSAL

GİRİŞ

Çeşitli nedenlerle plevral boşlukta hava bulunması pnömotoraks olarak tanımlanır. Tek sıralı mezotel hücreleri ve elastik liflerden zengin bağ dokusundan yapılmış plevra, torakal yapıların üzerini döşer. Akciğerin yüzeyini kaplayan, içteki tabaka visceral plevra; göğüs duvarının iç yüzeyini, mediasten ve diyafragmayı örten dıştaki tabaka ise parietal plevra olarak adlandırılır. Plevranın iki yaprağı arasındaki boşluk ise plevral boşluk=plevral aralık=göğüs boşluğu olarak isimlendirilir [1].

Pnömotoraks, Yunanca kökenli pneumo=hava ve thorax=göğüs kelimelerinin bir araya gelmesinden oluşmaktadır. Pnömotoraks eski çağlardan beri bilinmemekte olsa da, 1724'te ilk kez Boerhaave [2] tarafından bildirilmiştir. Pnömotoraks terimi ise , steteskobu geliştiren Fransız hekim Rene Laennec'in öğrencisi Jean Marc Gaspard [3] tarafından kullanılmıştır. 1932'de Kjaergaard tarafından bleblerin rüptürüne bağlı sağlıklı kişilerde de pnömotoraks gelişebileceği bildirilmiştir [4]. 1873 yılında ise Noble tarafından göğüs tüpü ve kapalı sulatı drenaj sistemi kullanılmıştır [5]. Geçmişte pnömotoraksın tedavi amaçlı da kullanıldığı görülmektedir. Günümüzde uygulanmayan bu yöntemin, geçmişte tüberküloza spesifik medikal tedavinin bulunmadığı dönemlerde, kaviter tüberkülozda akciğer kollapsı sağlamak için yaygın bir uygulama olarak kullanıldığını görmekteyiz.

Pnömotoraks, öğrencilik hayatından hekimliğe adım attığında tüm meslektaşlarımızın karşılaşılabilecekleri, acilen tedavi edilmesi gereken ciddi, hatta ölümlü sonuçlanabilecek bir durumdur. Bu nedenle, tanı ve tedavisinin detaylı bilinmesi gerekir. Stajyer hekimlerden pnömotoraks konusunda eksiksiz bilgi sahibi olmalarını ve yeterli klinik beceriye sahip olmalarını beklemekteyiz.

KAYNAKLAR

1. Light RW. Pneumothorax. In: Pleural diseases, 6th, Light RW (Ed), Philadelphia 2013..
2. Metin M. Pnömotoraks. Güncel Göğüs Hastalıkları Serisi 2018;6(2):7-15
3. Itard JE. Dissertation sur le pneumothorax ou les congestions gaseuses quise forment dans la poitrine. Thesis, Paris, 1803.
4. Kjaergaard H. Spontaneous Pneumothorax in the Apparently Healthy. Copenhagen, Levine and Munksgaard. Acta Med Scand (Suppl) 1932;43:1-159
5. Noble D. Some Particulars of Treatment in a Case of Pneumothorax. Br Med J. 1873 October 11;2(667):425-6
6. Gupta D, Hansell A, Nichols T, et al. Epidemiology of pneumothorax in England. Thorax 2000; 55:666.
7. Cheng YL, Huang TW, Lin CK, et al. The impact of smoking in primary spontaneous pneumothorax. J Thorac Cardiovasc Surg 2009; 138:192.
8. Karpman C, Aughenbaugh GL, Ryu JH. Pneumothorax and bullae in Marfan syndrome. Respiration 2011; 82:219.
9. Sugimura K, Sasaki O, Shinoda M, Kawasaki S, Shinkai M. Catamenial pneumothorax: a cause of monthly breathlessness. Lancet. 2019 Sep 14;394(10202):952
10. Al Matary A, Munshi HH, Abozaid S, Qaraqei M, Wani TA, Abu-Shaheen AK. Characteristics of Neonatal Pneumothorax in Saudi Arabia: Three Years' Experience. Oman Med J. 2017 Mar;32(2):135-139.
11. Meteroğlu F, Eren Ş, Penetran Toraks Yaralanmaları. In:Ökten İ, Kavukçu HŞ, editors. Göğüs Cerrahisi. Cilt 1 İstanbul:İstanbul Tıp Kitapevi;2013. p819-836
12. Machairas N, Paspala A, Syllaios A, Schizas D.Massive subcutaneous emphysema after traumatic pneumothorax. Clin Case Rep. 2019 Jul 15;7(9):1789-1790
13. Tokur M, Kürkcüoğlu C. Cilt altı amfizemi yönetimi. JCAM 2012; 3: 488-90
14. Trupka A, Waydhas C, Hallfeldt KK, Nast-Kolb D, Pfeifer KJ, Schweiberer L. Value of thoracic computed tomography in the first assesment of severely injured patients with blunt chest trauma: results of a prospective study. J Trauma 1997; 43: 405-11.
15. Çevik AA, Ergün N, Sivriköz MC, Döner E, Kaya Ş, Arslan O ve ark. Travmatik pnömotoraksın ultrasonografi ile saptanması. Turk J Emerg Med 2006; 6: 176-80.
16. MacDuff A, Arnold A, Harvey J; BTS PleuralDiseaseGuidelineGroup. Management of spontaneous pneumothorax: British Thoracic Society Pleural Disease Guideline 2010. Thorax. 2010 Aug;65 Suppl 2:ii18-31.
17. Kuzucuoğlu M, hayatı tehdit eden nadir bir durum; spontan hemopnömotoraks a rare and life-threatening condition: spontaneous hemopneumothorax olgu sunumu Balikesir Saglik Bil Derg 2017;6(3): 132
18. Ball CG, Wyrzykowski AD, Kirkpatrick AW, Dente CJ, Nciholas JM, Salomone JP, Rozycki GS, Kortbeek JB, Feliciano DV. Thoracic needle decompression for tension pneumothorax: clinical correlation with catheter lenght. Can J Surg 2010 Jun;53(3):184-188
19. Hallifax RJ, Yousuf A, Jones HE, Corcoran JP, Psallidas I, Rahman NM. Effectiveness of chemical pleurodesis in spontaneous pneumothorax recurrence prevention: a systematic review. Thorax 2017 72(12):1121-1131
20. Paliouras D, Barbetakis N, Lazaridis G, Baka S, Mpoukovinas I, Karavasilis V, Kioumis I, Pitsiou G, Papaiwannou A, Karavergou A, Lampaki S, Katsikogiannis N, Mpakas A, Tsakiridis K, Korantzis I, Fassiadis N, Zarogoulidis K, Zarogoulidis P. Video-assisted thoracic surgery and pneumothorax. J ThoracDis. 2015 Feb;7(Suppl 1):S56-61. Review.